

ПРОИЗХОЖДЕНИЕТО НА ВЪШКИТЕ

(Народна приказка)

Нѣкога-си, много отдавна, живѣл единъ чорбаджия, който угоничелъ на нашитѣ поробители, а преследвалъ, измѣчвалъ и скубѣлъ населението. Всички го мразѣли, но не били въ състояние да се отърватъ отъ него. Като всѣки човѣкъ, най-после и той умрѣлъ. Събрали се тогава неговитѣ съселени и решили да го изгорятъ. Решено и

сторено: надонесли дърва, наклали буенъ огънь на селския площадъ и го изгорили, като си помислили, че веднажъ завинаги сж се отървали отъ него. Но има хора, които и следъ смъртъта си продължаватъ да пакостятъ на другитѣ, било чрезъ своитѣ наследници, било по другъ начинъ. Такъвъ билъ и нашиятъ чорбаджия. Следъ неговото изгаряне духналъ силенъ вѣтъръ и

разнесълъ праха му, който се обърналъ на вѣшки, които продължавали да ядатъ населението и следъ неговата смъртъ. Тѣй казва приказката. Това, разбира се, не е тѣй, но народътъ по този начинъ е изказалъ, колко непоправими сж злинитѣ, които нѣкой може да направи на другитѣ.

Предава Мирчо Войновъ

ПОЗДРАВЪ ОТЪ ЮГЪ

Полъхва презморецъ далеченъ,
мѣлитѣ вдига отгукъ, —
по него царската Пролѣтъ
ни праща поздравъ отъ югъ.

Усмива се Слънчо отгоре,
топи се бързо снѣгътъ, —
ледътъ се разпуква въ рѣкитѣ,
потоци сладко шумятъ.

И първитѣ росни цвѣтенца
въ полето вече цвѣтятъ:
кокиченца бѣли надничатъ,
свѣщици златни горятъ.

Пробужда се вредомъ земята —
свърши се зимниятъ снѣгъ,
и става за всички дечица
приятно, весело вѣнъ...

Георги Костакевъ

РАНОБУДНО КОКИЧЕ

Ахъ, защо не си поспяхъ,
ами тукъ се озовахъ? —
Голо, пусто е полето,
снѣгъ прелита отъ небето.
Бѣлитѣ рѣки мълчатъ,
дървесата сякашъ спятъ.
Де сж моитѣ другари,
златолики минзухари?

Де е кичестиятъ лесъ?
Нѣма ли го косътъ днесъ?
Всичко спи, нѣмѣй, почива,
сѣ бѣла черга се завива...
Ахъ, защо не си поспяхъ!
Що ли неразумно бѣхъ?

Христо Бояджиевъ

КОКИЧЕ

Изъ земята
се подаде
и надникна надъ снѣга:
— Ей дечица,
нѣма зима,
иде вече пролѣтъта!

Чуйте вие
мойта пѣсень,
мойта радостъ и звънче!

Слънце топло
ще изгрѣе,
ще поникне стѣбълце.

И главичка
чудно бѣла
се издига надъ снѣга:
— Ей, дечица,
радостъ има:
иде вече пролѣтъта!

Димитрина Антонова

ПРОЛѢТЪ ИДЕ

Слънцето вести се
въ синьото небе,
сѣ живи се вече
нашето селце.

Хората излизатъ
по полето вече,
трудъ голѣмъ ги чака —
пролѣтъ иде вече!

Вѣвъ гората цвѣна
бѣлото кокиче,
братчето му жълто
и то дойде вече.

Пролѣтъта — царкиня
пристига отъ югъ,
птиченца запѣватъ —
пролѣтъ иде тукъ!

Вѣцка Хр. Факирова

у-чка отъ II кл., с. П. Славейковъ

ПТИЧКАТА СЕ МОЛИ

Недей, момченце, не посѣгай,
рѣчичкитѣ си ти възпри:
отъ рожбички не ме лишавай,
недей отъ мѣжа ме мори!

Разтуха ми сж — чуй какъ цѣртятъ!
Ако отъ менъ ги отдѣлишъ,
не могатъ още тѣ да хвъркатъ,
и ти ще да ги уморишъ.

Отъ майка ти да те отлѣчатъ
такива нѣкой хора зли,
да взематъ тебе да те мѣчатъ —
какво ще ти е, помисли!

О, не! Недей се качи
гнѣзденцето ми да развалишъ!
Недей де, миличко юначе,
добро си ти, ще се смилишъ!

Тѣй можешъ си и ти изпати!...
Слѣзни, иди си ти у васъ,
и азъ ще дойда у дома ти,
да ти попѣя сѣ веселъ гласъ!

П. Р. Славейковъ

ЛАСТОВИЧКИ

Прилетѣха, долетѣха,
ето ги подъ наша стрѣха.
Чуруликатъ, чуруликатъ:
„Ний пристигнахме“, — тѣ викатъ.

И гнѣздото тѣ оглеждатъ
и ни радостно поглеждатъ:
— То е живо, то е здраво,
о, дечица, браво, браво!

Само малко тукъ вѣтрецътъ
го уронилъ, и дѣждецътъ,
но не ще го тѣй оставимъ:
ей-сега ще го поправимъ.

Скоро, скоро, скоро тука
сладкѣ хорѣ ще записука,
хорѣ на малки сладки птички,
на дечица ластовички.

Димитрина Антонова

ТОМЪ И СЛАВИ

Томъ и Слави —
най-добри другари
на вино и на цигари,
на кръчмитѣ мръсни, стари.
Днесъ въ кръчмата на Захари
пиятъ, пушатъ Томъ и Слави
и въ устата сѣ сж цигари
гълтатъ тѣ отровни пари;
Утре въ кафенето на Антонъ,
както сѣвга, Слави сж Томъ
почватъ да играятъ карти
(игра лоша — на хазарти).
И накрай вѣвъ стая тъмна,
тѣхниятъ порокъ ги пѣхна.

Илия Димитровъ,

ученикъ, III кл. с. Батенбергъ

Закъснѣхме сж мартенския и априлския броеве по липса на хартия въ складовѣтъ. Веднага следъ този двоенъ брой ще последватъ останалитѣ броеве. Надѣваме се да намѣримъ хартия и за премията.

бѣше тя.

Тая нощъ чичо Ставри се прибра късно и нищо не каза, а само гледаше къмъ земята и не можеше да стои правъ.

Разбра Милкана, кжде е билъ нейниятъ добъръ баща, и мѣката ѣ порастна.

Минаха дни, седмици. Милкана все по-рѣдко се виждаше. Очитѣ ѣ хлѣтнаха и станаха тѣжни. Бузитѣ ѣ загубиха руменината си, докато единъ день казаха: „Милкана болна.“

Всички зажалиха за Милкана и заразитваха чичо Ставри, а той не знаеше, какво да имъ каже.

— Ще извикамъ докторъ, — рече той веднажъ въ кръчмата на Гаврила, — не може така, ще си загубя милото чадо.

— Какъ? Докторъ ли? — намѣси се Гаврилъ. — Ти лудъ ли си, защо ти е тоя докторъ? Какво ти разбира докторъ? Какво направи докторътъ сж момчето на Стояна? Нали най-после и при него го закараха? — „Късно сте го довели“, — казва. Нѣма късно, ако разбира. Слушай, бай Ставри, азъ съмъ ти приятелъ и лошото не ти мисля. Милкана е поизстинала, и туй-то.

Азъ ще я излѣкувамъ и пари не ти ща. Сега ще ти дамъ 1/2 кило вино, ето ти и скѣлцанъ черъ пиперъ. Ще сложишъ и едно люто чушче. Ще сгрѣешъ хубаво вино-то и ще сложишъ тия работи въ него. То сегашната челядъ е малко вироглава и много-много не вѣрва на такива стари народни лѣкарства, ама ти нѣма да я слушашъ. Ще я хванешъ за косата и ще изсипешъ лѣкарството въ устата ѣ. После ще я завиешъ хубаво сж една две черги, да се изпоти хубаво. Това ще го направишъ още тая вечеръ, и утре детето ти ще бжде здраво.

Чичо Ставри, като чу последнитѣ думи, остана възражданъ и не възрази. Щомъ детето му утре ще бжде здраво, защо да не го направи? Нали е за негово добро! Върви чичо Ставри сж половницата, а снѣгътъ скърца подъ краката му. Радостенъ, не усѣти, кога стигна. Влѣзе въ стаята. Печката отдавна бѣше изгаснала. Милкана гледаше сж кроткитѣ си очи баща си.

— Милкано, утре ще бждешъ здрава. Ето, нося ти лѣкарство, — рече чичо Ставри.

— Добре, татко, — отговори едва чуто Милкана и си остана все така загледана надъ огледалото, гдето имаше една снимка отъ училище.

Накладе чичо Ставри печката. Стопли хубаво лѣкарството. Сложи черния пиперъ, стърка хубаво едно люто чушче и радостно извика:

— Готово!...

Сепна се Милкана.

— Какво е готово, тате?

— Лѣкарството, чадо, сега ще го изпиешъ и утре ще бждешъ здрава.

— А, тѣй ли? — въздъхна Милкана. — Азъ помислихъ друго, но нищо.

— Хайде сега, моето дете, отвори си хубаво устата, азъ ще ти помогна да го изпиешъ, после ще те завию хубаво, и утре ще бждешъ здрава.

Като доближи голѣмото синьо канче до устата ѣ, тя позна лѣкарството и се замоли: „Не, бе татко, не бе татенце, не ме убивай: това не е лѣкарство, а отрова. Азъ искамъ да живѣя!“

Още по-мѣчно стана на чичо Ставри: та нали и той това иска, неговата Милкана да оздравѣе?

Тукъ си спомни думитѣ на кръчмаря Гаврилъ и, безъ много да му мисли, хвана хубавата коса на Милкана, вдигна главата ѣ. Малкитѣ уста на Милкана се отвориша. Нѣмаше сили да се противи, а и реши, че нѣма вече защо. Чичо Ставри изсипа топлото червено вино и се зарадва, че Милкана го прие.

Тая нощъ чичо Ставри заспа сж радостъ и надежда, че утре неговото свидно чадо ще бжде здраво. Но... това не стана.

Минаха дни, седмици, и Милкана ставаше все по-зле и по-зле.

Джанкитѣ бѣха наметнали своята нова бѣла премѣна, рой пчелици играеха по тѣхъ, когато една сутринъ селската камбана извести за края на единъ младъ животъ.

Мало и голѣмо изпрати Милкана. Всички плакаха. Едри сѣлзи се отрониха и отъ очитѣ на нейниятъ добъръ учителъ Добревъ.

Чичо Ставри не можа да понесе загубата на Милкана, и още на третия день го намѣриха сж прерѣзанъ грѣкланъ на гроба на Милкана.

Василъ Ивановъ, у-ль, София